

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ

Обществен съвет

ПРОТОКОЛ

№ 14

На 29 юли 2014 г. се проведе заседание на Обществения съвет към Централната изборителна комисия при следния

Дневен ред:

1. Обсъждане на дневен ред за следващото заседание на Обществения съвет във връзка с предстоящите предсрочни парламентарни избори.
2. Разни.

ПРИСЪСТВАХА: Йорданка Бачева, Михаил Мирчев и Стоянка Балова.

ОТСЪСТВАХА: Ивайло Цонев, Галина Асенова, Антоанета Цонева, Даниел Стоянов, Божидар Василев, Линка Тонева, Вълчо Караиванов, Ваня Нушева, Веселина Кирилова, Сезгин Мехмед и Калин Славов.

Заседанието бе открито в 14,00 ч. и председателствано от проф. Емилия Друмева – председател на Обществения съвет.

* * *

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Уважаеми колеги, откривам заседанието на Обществения съвет.

Благодаря на всички, които откликнаха на молбата за уведомяване, още повече, че самото заседание е било насрочено за днес и в този смисъл се спазва ритъмът в нашето заседаване.

Лятно време е, нормално е, и самата Централна избирателна комисия да работи в по-рехав режим, което естествено рефлектира и върху нашето заседаване.

Дневният ред за днешното заседание, така както го предложих, е в една широка рамка за предстоящите парламентарни избори, тъй като това са извънредни избори, предсрочни.

Парламентарните избори винаги са най-сложните избори, но и най-важните, защото от техния резултат се формира парламент, правителство и т.н.

Гледайки към предсрочните избори, си даваме сметка, че така сложилите се обстоятелствата и измененията в Изборния кодекс, който се прилагаше на предишните избори, не са осъществени. Така, че въпреки становищата и препоръките, които ние направихме, и от различни други страни на обществото бяха направени, ще се прилага действащият Кодекс във версията, която познаваме.

Мисля, че това не прави нашите становища и препоръки по-малко относими. Те продължават да са релевантни.

Колеги, имам предвид становищата, които дадохме за секциите в чужбина, тъй като сега нещата няма да са по-леки, а обратното, както и за наблюдателите. При наблюдателите очаквам, че самата Централна избирателна комисия ще „запретне ръкави“ и ще напише по-подробни изисквания, за да може да се овладее и този процес на многото наблюдатели, които са регистрирани.

Още една насока, която вече сме планирани, среща с г-н Иван Гетов – директор на Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“.

Господин Гетов потвърди срещата и изрази желание да се срещне с нас, но неговата идея беше да наближат малко събитията и към края на месец август или по-добре в началото на месец септември да се направи тази среща.

Смятам, че за една такава среща е редно и ние да се подготвим с конкретни въпроси, тъй като аз имам лични впечатления, а сигурно и вие, господин Гетов е с голям опит и всъщност от една такава среща може да получим много информация и полезност, но съответно трябва да бъдем подготвени.

Искам още две – три неща да споделя с вас. Заседанието днес е в един свободен режим.

Съгласно нашите правила съществува една постоянна възможност за разширяване на състава с нови членове. Конкретно, когато предстоят избори, един такъв процес е още по-желан, още повече, че може би е временно, но съставът ни оредява. Считам и вярвам, че това се споделя. Общественият съвет трябва да продължи да съществува и да работи и трябва да действа гъвкаво, но е добре да го има, още повече, че и в закона е предвиден.

Това е един въпрос, по който можем да планираме нещо по-конкретно, като един анонс предвид предстоящите избори, който да бъде въведен в обществеността, че съгласно правилата съставът подлежи на разширяване и обновяване, но за тази цел мисля, че отново трябва да погледнем двете решения на Централната избирателна комисия, за да не се получи така, че да искат организации, които нямат регистрация и другите изисквания, които са записани в тези решения.

Другият въпрос, който отново е свързан със състава на Обществения съвет и произтича от правилата, е и шестте месеца, които изтичат през месец септември. Обновяване на ръководството на Обществения съвет също трябва да се направи.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Професор Друмева, доколкото си спомням, за обновяването е дадена възможност за два мандата.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Да, но когато идва краят на датата, или се започва отново, или се обновява. Така, че това просто предстои и е нормално за състава и функционирането на всяка организация.

Големият въпрос, който е многопластов, и който го дебатирахме многократно, но такъв въпрос трудно се вкарва в една релса с едно изречение. Как да продължи да работи съветът по-ефективно като взаимодействие с Централната изборителна комисия, но и навън да се отвори повече към обществото с по-голяма публичност.

Колеги, това са отделните въпроси, които накратко исках да поставя на масата и които са от принципен характер, но имат и конкретни измерения.

Имате думата за един свободен разговор на заседанието днес.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: Аз бих могъл да кажа за протокола и за колегите кога ще започнем работа в края на месец август или в началото на месец септември, защото ако се определи дата за изборите 5 октомври 2014 г., кампанията ще започне на 5 септември 2014 година и следователно трябва да имаме готовност в последните десет дни на месец август. Тридесет дни по-рано трябва да имаме готовност да се съберем и да започнем да работим.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Разбира се, хронограмата трябва да започне веднага, след като се насрочат изборите.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: Проф. Друмева, и сега можем да определим следващата дата на заседанието на Обществения съвет – 19 август 2014 година (вторник) или 26 август 2014 година (вторник), и да съобщим на колегите. Тоест за една от двете дати, след като разберем кога ще се определи датата на изборите, вие ще прецените кога да ни съберете.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Хубаво е Централната изборителна комисия да е направила хронограмата.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: През месец август партиите ще работят много активно.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Ще определим 19 август 2014 година, датата за следващото заседание, защото ЦИК ще

направят хронограмата, тъй като от първия ден започват да текат срокове за комисиите.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: По закон сроковете са 60-дневни.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Определяме дата 19 август 2014 година за следващо заседание на Обществения съвет, дори и да бъдем в по-малък състав, ако се налага ще променим датата.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: Вторият въпрос е, може би трябва да положим усилия, но малко с елементи на изпреварващо действие, тъй като вече има методически указания за СИК и методически указания за РИК, би било добре според мен ние на първото и второто заседание да обсъди наши конкретни предложения за корекции и допълнения в тези две методически указания, тъй като ЦИК успява в последния момент преди предходните избори да ги приеме. Хубаво е сега да подходим обратно, тъй като имаме базата и да им кажем: първо, второ, трето и т.н., да го коригират, или да отпадне или да се попълни. Може да има неща, които да ги няма. Например, да ги има в отделни решения, но ги няма в методическите указания, защото това са двата основни документа, по които работят всъщност първо секционните комисии и след това въз основа на тях се правят обученията.

От моя страна като организация ще имам някаква готовност за конкретно наше предложение за тези две методически указания и специално в частта за сигнали и жалби, за които говорихме миналия път на срещата.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Мисля, че ще бъде много добре. Още повече, че това е друг вид избори. Тук във всеки район – 31 района ще има листи на поне седем или осем партии и независими ако има.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: Останалите елементи са същите, СИК и РИК функционират по същия начин.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: В чужбина отново има гласуване. Мисля, че има някои несъществени разлики, но основната е листата.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Преференциите са тук, ако няма отбелязано предпочитание отива задължително за първия.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Това е много трудно положение.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: Сега има едно решение на ВАС, вие видяхте ли го, с което са упрекнали ЦИК, че когато има повече от една посочена преференция, например две или три те прилагат някакъв термин, че нещо е попълнено неправилно. ВАС отхвърля този термин. По-скоро проблема е терминологичен и обявява бюлетината за празна, но само в частта за преференцията.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Това не е малко и е достатъчно да обърка комисиите.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: Не знам защо се прави това. ЦИК веднага са излезли с решение след решението на ВАС.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Това решение на Върховния административен съд е защото е имало оспорване на решение на ЦИК. Това е последното решение.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: Преференциите ще функционират по съвсем друг начин на местно равнище. Едно е при дългата листа, но съвсем друго е при местните.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Много повече може да се спекулира, защото е по-малко множеството.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: Предлагам, специално да обърнем внимание на преференциите.

СТОЯНКА БАЛОВА: Предлагам да изпратим от днешното заседание това като предложение да се изпрати на електронните пощи до всички членове на съвета. Може да има и други организации, които да искат да предложат промени в методическите указания, а не само в частта за сигнали и жалби. От нашата

организация точно там имаме доста големи проблеми и имаме предложения за промяна.

Така, че всеки да има готовност на 19 август 2014 година на заседанието или преди това да е изпратил предложенията си или на заседанието да каже какви промени предлага.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Разбира се, и това ще бъде дневният ни ред.

Ще извадим и действащите методични указания и ще ги прегледаме и къде се налагат корекции и това решение на ВАС, което рефлектира. Всички констатираме, че в тази ЦИК не малка част от решенията са решения върху решения. Практиката показва, че правилното решение е важно да бъде постигнато макар и със степенуване и едно върху друго няколко решения.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Може би ако разрешите, аз искам да ви напомня тук и във връзка с преференциите. Трябва да обърнем внимание на ЦИК и по-активна разяснителна кампания за тези преференции за начина на избора и въобще за бюлетината. Това са основните неща, които трябва да започнат по-отрано, а не в последния момент и избирателя да бъде на тъмно с това кой трябва да избере, по какъв начин и как трябва да се гласува, при наличието на това, което казах, че ако не е отбелязана точно преференцията тя вече категорично си отива за първия, който е водач на листата в съответната избирателна листа.

Смятам, че може да бъде дадена като препоръка още в началото, когато подадем тези корекции и допълнения.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Необходимо е, ЦИК да е по-настоятелна и пред медиите, за да може преди новините в съзнанието на зрителите да се насладва бюлетината, как изглежда и къде е кръгчето за преференция и къде е квадратчето. Какво поставяме там и какъв е смисълът. Сега има една действаща правна система, няма нова уредба. Вече е проиграна веднъж и има негативни явления от объркване. Така, че това да се сведе до минимум, това е нашата цел.

За машинното гласуване спомена ми е, че остава експериментално.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Да.

СТОЯНКА БАЛОВА: Да, но се увеличава броят на секциите.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Зависи ЦИК колко секции ще определи и може би сега повече ще постави.

СТОЯНКА БАЛОВА: Като препоръка може би да поискаме по-голяма разяснителна кампания за машинното гласуване.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Машинното гласуване все пак е експериментално.

Мисля, че организациите на нашите членове по своя линия правят кампания и с нагледни материали, но основното е задължение на Централната изборителна комисия. Имаше идея да обединим нашите препоръки.

Мисля, че като старт на това ще бъде, след като има дата. Сега все още няма дата.

Необходимо е, да има дата, но и при възможност и към медиите всеки от нас може да има послания и контакт, че Общественият съвет не прави почивка, а съобразно развитието на събитията, след като има насрочена дата за избори е ясно, че ще има избори и в пълен ход започва подготовка съобразно хронограмата на сроковете и на събитията в подготовка на изборите.

Мисля, че едно такова послание ще бъде удачно и ще видим в каква форма.

Към медиите е посланието, че в Обществения съвет, така както и Централната изборителна комисия динамиката е голяма и изисква пълен ангажимент.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: Проф. Друмева, имам един конкретен въпрос.

В нашия доклад бяхме направили предложение за нова форма на бюлетината. Там се съкращават два елемента, първо са многото квадратчета за преференция. Остава само едно единствено, в което да се впише номерът.

Второ, от двата номера остава само единият по такъв начин, че се съхранява анонимността на личния вот.

Аз съм готов да предложа и ще изчакам максимално, за да може от името на съвета да бъде предложено.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: А закона? Това е записано вътре в кодекса.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: И ЦИК не може да го промени при това положение така, ли е?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Да, не може да се промени от ЦИК. Това беше изменението.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: Цялата бланка ли е в Кодекса?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Описанието е в Кодекса, че второто квадратче се заменя с кръгче.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: Въпросът е, че сега бяха седемнадесет цялата дължина и трябва да се маркира съответният номер.

Предложението е, да има едно единствено кръгче и например, ако е под № 15 да си напишеш сам вътре номера на преференцията.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: В закона е описано, че има квадратче и, че има още едно и второто квадратче се заменя с кръгче.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: В София, ако например в 23-МИР, има тридесет и седем депутатски места, дължината на бюлетината, ако е за тридесет и седем, това означава ли, че трябва да имаме тридесет и седем кръгчета?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Точно така.

Изискването е дължината да е според броят на мандатите.

СТОЯНКА БАЛОВА: Винаги са повече.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: Броят на мандатите теоретически, тоест цялата дължина.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Най-големият район се състои от 14 или 15 мандата.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Няма район с 37 мандата.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Софийските райони са с 14 мандата.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Максималният брой мандати е 14. Изборният кодекс позволява удвоен размер на максималните мандати, което означава, че повече от 28 мандата не трябва да има.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: Чисто технически в самата бюлетина има много елементи.

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Така е, но за съжаление няма време. Има словесно описание на бюлетината, но е редно да има и изображение. Трябва да има изображение, защото всяко словесно описание не е достатъчно ясно.

ПРОФ. МИХАИЛ МИРЧЕВ: Тоест трябва да има промяна в Изборния кодекс, така ли да разбираме?

ПРЕДС. ПРОФ. ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Мисля, че ако направите предложение, трябва в предложението да се запише, че непременно следва да има и изображение на бюлетината.

Колеги, в такъв случай се обединяваме следващото заседание да се проведе на 19 август 2014 година, предвид летния сезон и предвид изчакване на решаващи събития.

На заседанието на 19 август 2014 година, ще започнем с методичните указания и разяснителната кампания.

Колеги, искате ли още нещо да обсъдим днес? – Не виждам други предложения.

Можем да отчетем, че заседанието днес на Обществения съвет беше едно хубаво и смислено обменяне на идеи за бъдещата ни работа.

Вярвам, че това което ни обединява е, че Общественият съвет към Централната изборителна комисия трябва да продължи да работи, дали в по-широк състав или в по-намален, несъмнено ще направим един апел към обществото за разширяване на състава, защото има потенциал и при едни парламентарни избори, които ще бъдат с повече напрежение и ще възникват повече въпроси в изборителните райони. Останаха нерешени въпроси. Спомняме си,

че имаше редица предложения за отделен район за гласовете от чужбина, но тези предложения не се реализираха. Натрупва се голяма маса от идеи и предложения за подобряване на законодателството.

Мисля, че това може да бъде част от нашата дейност, като подредим един регистър на предложенията и след като приключат изборите да сме готови с предложения.

Нормално е новият парламент да започне работа по Изборния кодекс, след като ще има тази готовност.

Колеги, благодаря за участието.

Закривам заседанието на Обществения съвет.

(Закрито в 14,35 ч.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Емилия Друмева

Стенограф:

Петя Гаврилова